

Pred vyše sto rokmi sa muflón lesný (*Ovis musimon*) začal ukazovať v stredoeurópskych horách – po prvýkrát práve na Slovensku. Že sa o to pričínili uhorský šľachtic gróf Karol Forgáč, je nám všetkým dobre známe.

Muflón

KORZICKÁ HORSKÁ OVCA

Posledná doba ľadová údajne muflóna vytlačila ďaleko na juh na Korziku a Sardíniu. Ešte donedávna sa všeobecne usudzovalo, že muflón pochádza práve z týchto ostrovov a že v určitom období štvrtohôr obýval dokonca celú Európu. Otázka jeho výskytu v prehistorickej dobe v strednej Európe nie je dodnes jednoznačne objasnená. Nové zoologické výskumy však dokazujú, že muflón je najpravdepodob-

V zimnom období sa na chrbte barana spravidla vytvára svetlé sedlo (čabraka).

nejšie zdivenou formou primitívnej domácej ovce z Malej Ázie, ktorá sa do oblasti Stredomoria dostala v staroveku, a že kosti z archeologických nálezov patria práve jemu. Nech je to s pôvodom muflóna akokoľvek, dnes je obľúbenou poľovnou zverou, ktorej čriedy sa vyskytujú na mnohých miestach Európy. Slovenský prírodný druh muflóna pred introdukciou v stredoeurópskych revíroch žil vo voľnej prírode iba v skalných vrchoch Korzi-

ky, Sardínie, na Kréte a Cypre. So systematickým chovom, respektíve s introdukciou muflonej zveri vo voľných revíroch revíru v Európe dokázateľne začal Karol Forgáč roku 1868 v čarovnom slovenskom pohorí Tribeč. Táto krásna zver u nás našla mimoriadne vhodné životné podmienky, čo sa prejavuje aj na jej kvalite.

Postupom času sa robili u nás i ďalšie, viac alebo menej úspešné pokusy na rozšírenie lokalít muflonej zveri. Dobre sa uchytila aj v severnejších oblastiach, napríklad v okolí Strážovskej hornatiny na strednom Považí, kde ju pozorujem už viac ako tridsať rokov a aj moje snímky pochádzajú prevažne odtiaľ.

Muflóny tu žijú v menších čriedach, ktoré zvyčajne vedie stará muflónica. Samce chodia vzadu, staršie sú samotári. V zime vznikajú väčšie čriedy. Na suchých južných stráňach vo výške okolo 500

SVETOVÉ PRVENSTVO

Naše sú najlepšie

Muflonia zver sa včlenila do európskej fauny natoľko, že sa stala typicky lesnou zverou. Patrí do rodu oviec a medzi poľovnú ratičovú. Muflónica sa oddeľuje od čriedy v polovičke marca a v bezpečnom závetrí húštiny rodí mláďa. Rožky muflónčata sa objavujú po troch mesiacoch. Spočiatku rastú intenzívne, neskôr už len po milimetroch. Dospelý baran býva v kohútiku vysoký okolo 80 centimetrov a váži do 50 kilogramov, samica je menšia a ľahšia. Riadne rohy sú až jeden meter dlhé a vážia šesť kilogramov. Slovenské a české muflóny majú svetové prvenstvo v hodnote trofejí a aj v zraťom patria medzi najmohutnejšie.

Keď samce dosiahnu vek štyroch rokov, ich rohy pôsobia mohutným dojmom.

Táto krásna zver u nás našla mimoriadne vhodné životné podmienky.

V čriede sa vždy nájde strážca, ktorý pozornejšie sleduje okolie.

až 900 metrov nad morom vyhľadávajú teplé listnaté alebo zmiešané lesy s čistinkami. S obľubou sa zdržiavajú v blízkosti skalných útvarov, ktoré sú v Strážovských vrchoch zastúpené štruktúrnou pestrosťou reliéfu. Oddychujú tak, aby mali dobrý výhľad, výhľad. Týka sa to najmä „strážiaceho jedinca“. V číade sa vždy nachádza strážca, ktorý pozorne sleduje okolie. Ostatných varuje pred nebezpečenstvom hvizdnutím, ktoré sa podobá kýchnutiu človeka. Muflóny potrebujú veľa potravy, preto sa pasú aj cez deň. Toto som využíval hlavne pri fotografovaní. Najviac obdivujem ich elegantné skoky. Dokážu preskočiť dvojmetrovú prekážku, ak sú v pohybe, tak aj vyššiu. Rád ich pozorujem pri soliskách. Soľ je pre ne väčšia dobrota ako pre nás sladkosť. Z dôvodu vysokej spotreby potravy sú odkázané aj na lístie a kôru stromov, čo niektorí lesníci nemajú radi.

Introdukcia, teda udomácnenie cudzokrajného druhu v našich pod-

Samec počas ruje na istý čas vymení vo vedení dominantnú samiču.

mienkach, sa vydarila. Muflón lesný s počtom okolo desaťtisíc jedincov dnes patrí do slovenských lesov rovnako ako pôvodné druhy. Vyskytuje sa na území, ktoré z južnej strany kopíruje hlavný hrebeň Karpát, od Malých Karpát cez Považský Inovec, Tribeč, Vtáčnik, Slovenské rudohorie až po Vihorlat. Muflónovi sa na Slovensku zapáčilo a zdá sa, že mu už nič nehrozí. Najmä ak poľovníci v zime

prikrmujú číady a vo zverníkoch na juhu Slovenska chovajú desiatky zdravých jedincov na vylepšenie genofondu muflonej populácie. Životu v našich lesoch sa prispôbili a napríklad jelenia zver sa s obľubou pasie v blízkosti ostražitých muflónov, ktoré dokážu rýchlo rozoznať nebezpečenstvo a upozorniť naň. Cudzinci z Korziky sa tak stali skutočnými domorodcami.

Text a fotografie: Jozef Ferenc

Len čo niekoľkohodinové mláďa oschne, hneď nasleduje matku.

Keď si samec poraní semenníky na zamrznutom snehu, môže dostať otravu krvi.

NÁSTRAHY ZIMY

Smrteľné nebezpečenstvo

Pre muflonie čriedy je najnebezpečnejšia zima. Nepriateľom nie sú ani tak mrazy a hladné dravce, ako skôr vysoký sneh. Najmä staré samce sa majú čoho obávať. V porovnaní s ostatnými zvieratami majú mimoriadne vyvinuté pohlavné orgány, čo však v zimnom období nie je pýchou „majiteľa“, ale

skôr smrteľným nebezpečenstvom.

Keď si ich porania na zamrznutej vrstve snehu, môžu dostať otravu krvi a potom vysilené v bolestiach hynú. Ďalšou obeťou bývajú mláďatá, ktoré brodenie v hlbokom snehu pripravuje o sily a pri nedostatku kvalitnej potravy zahynú tiež.

Čriedu zvyčajne vedie stará muflónica.

Slovenské a české muflóny majú najhodnotnejšie trofeje a aj vzrastom patria medzi najmohutnejšie.